

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1095/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 69. §-a és 70. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.245/2022/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó osztalék megfizetése iránt keresetet terjesztett elő egykori munkáltatója, az alperes gazdasági társaság ellen, melynek alapító tagja, valamint meghatározott arányú üzletrészének tulajdonosa. Az alperes gazdasági társaság a társasági szerződésében az akkor hatályos gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 132. § (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően szabályozta a tag osztalék fizetésére való jogosultságát. A taggyűlés ez alapján úgy döntött, hogy a törzsbetét arányos osztalékként a 220 000 000 forintos összeg 10 %-át, azaz 22.000.000 forintot fizet ki. A taggyűlés elfogadta az éves beszámolót és jóváhagyta, hogy a tagoknak a korábbi taggyűlési határozatnak megfelelően kerüljön

sor az osztalék kifizetésére. Az alperes ezen taggyűlési határozatok alapján fizetett az indítványozó részére 2014. évre vonatkozóan 738 117 forint osztalékot.

- [4] Az indítványozó keresetében elsődlegesen 6 643 057 forint tőke és járuléki, másodlagosan 1 736 805 forint tőke és járuléki megfizetését kérte az alperestől. Álláspontja szerint a jogvitában az osztalék mértéke és kifizetése tárgyában hozott taggyűlési határozat időpontjában hatályos társasági szerződés kelte napján érvényes anyagi jogszabályokat kell alkalmazni. Hivatkozott továbbá arra is, hogy törzsbetét-arányosan felosztható osztaléokra vonatkozó rendelkezések a kifizetett összeghez képest öt 7 381 174 forint kézhezvételére jogosítják fel. Előadta, hogy az alperes társasági szerződése az osztalékfizetés szabályai alapján megkülönbözteti egyrészt a törzsbetét arányú, másrészt a jóhír (*goodwill*) arányában történő kifizetést. Az indítványozó álláspontja szerint ez a rendelkezés jóerkölcsbe ütközik, mely alapján a társasági szerződés semmis.
- [5] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és az indítványozó perköltségben való marasztalását kérte. Vitatta, hogy az érvényesíteni kívánt osztalék összegével tartozik az indítványozónak, valamint a kereset jogalapját is, miszerint az osztalék követelés alapjául megjelölt társasági szerződés rendelkezés érvénytelen (semmis) lenne. Az alperesi ellenkérelem idézte a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 69. §-át, valamint a 70. §-át is, mely alapján meglátása szerint a perindítási határidő már eltelt. Többek között vitatta a kereset összegszerűségét is, tekintve, hogy az összes osztalékot megfizette, az indítványozó a társaság működésében és jóhírének növelésében nem működött közre személyesen, nyugdíjba vonulásakor a teljes üzletrészt megtartotta. Erre tekintettel nem jogosult a goodwill-arányos osztalékra sem. Az alperes társaság ezen felül kifogásolta a másodlagos kereseti kérelem összegszerűségét is, mivel az meglátása szerint hibás számításon alapszik.
- [6] A Fővárosi Törvényszék az indítványozó keresetét a 18.G.41.017/2021/20-I. számú ítéletében elutasította. Megállapította, hogy az indítványozó társasági szerződés érvénytelenségére való hivatkozása megalapozatlan, mivel a Gt. 12. § (3) és (4) bekezdései, továbbá a Ctv. 69. § (1) és (2) bekezdései, valamint 70. § (1) bekezdése alapján az alperes társasági szerződésének vagy módosításának érvénytelensége kizárólag a cégnyilvántartásba való bejegyzését elrendelő végzés Céglétszámolóban való közzétételétől számított 6 hónapos jogvesztő határidőn belül indított perben, a jogszabályban felsorolt esetekben lett volna vizsgálható. Rávilágított továbbá arra is, hogy az indítványozó törzsbetét arányos kifizetett osztalék összegén felüli fizetési igénye megalapozatlan. Az indítványozó a goodwill figyelembevételével felosztott osztalékra pedig azért nem tarthat igényt, mert a társasági szerződésből az következik, hogy az alperes a személyes munkavégzést kívánta a további osztalék kifizetés alapjaként figyelembe venni.

- [7] 1.2. Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az indítványozó nyújtott be fellebbezést, melyben kereseti kérelmének történő helyt adást, az alperes perköltségben való marasztalását, harmadlagosan pervesztessége esetére az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj mérséklését kérte. Az elsődleges és másodlagos kereseti kérelem elutasítása körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az általa előadott jogi érveit vagy egyáltalán nem, vagy csak részben bírálta el és vette figyelembe. Kifogásolta továbbra is a kifizetett osztalék összegét, valamint az összegszerűség megállapításának módját. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 10.Gf.40.245/2022/7. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolásában rávilágított, hogy az eljáró bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, vizsgálta és elbírált azokat a jogi érveket, amelyekre a felperes keresete alátámasztásaként hivatkozott és mindezek alapján megalapozott jogi következtetéssel utasította el az indítványozó keresetét.
- [8] 2. Az indítványozó a fenti előzményeket követően nyújtotta be – főtktári felhívásra kiegészített – alkotmányjogi panaszát, egyúttal igazolási kérelmet is előterjesztett, melynek az Alkotmánybíróság helyt adott.
- [9] Indítványában előadta, hogy a Fővárosi Törvényszék 18.G.41.017/2021/20-I. számú, valamint a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.245/2022/7. számú ítéletei sértik az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdéseit, a XIII. cikk (1), (2) bekezdéseit, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését. Az alkotmányjogi panasz hivatkozik továbbá arra is, hogy az ügyben alkalmazott, Ctv. 69. §-a és 70. §-ai sértik az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdéseit.
- [10] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az indítványozó a Ctv. 69. §-ával – cég alapításának érvénytelenségére a cég bejegyzését elrendelő végzés meghozatalának napjától számított 6 hónapos jogvesztő határidőn belül indítható per – és 70. §-ával – cég bejegyzését követően a létesítő okirat cégjegyzékadattal össze nem függő módosítása érvénytelenségének megállapítása a Ctv. 69. § (1) bekezdésében foglaltak alapján kérhető – összefüggésben az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdéseinek sérelmét állította.
- [11] 2.2. Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasz az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdései, a XIII. cikk (1), (2) bekezdései, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdéseinek sérelmével összefüggésben a következőkre hivatkozik. A tulajdonhoz való jog sérelmét abban látja az indítványozó, hogy az alperes gazdasági társaság üzletrészenek, mint befektetése hasznát képező osztalékának jelentős részét nem fizette ki. Ezáltal lecsökkentette üzletrésze értékét is, mivel azt elsősorban – mint más befektetéseknek a hozama – az osztaléka határozza meg. A panaszos hivatkozott arra, hogy a heti 10 óránál kevesebb munkaidőt teljesítő, nyugdíjba vonult tagok kötelesek felajánlani üzletrészüket a társaság tagjai számára megvételre, melynek vételárát a taggyűlés szavazza meg. Meglátása szerint ez a rendszer sérti a nyugdíjba

vonuló tagok jogát, megfosztja őket a tulajdonukból származó jövedelmük java részétől. Az indítványozó a pertől azt remélte, hogy az alperest rábírija a társasági szerződés olyan módosításához, amely tiszteletben tartja a tagok tulajdonát. Kifogásolta az indítványozó azt is, hogy az eljáró bíróság számos, általa felvetett jogi kérdéssel – így a goodwill arányos osztalék kifizetésével – összefüggésben nem adott érdemi indokolást. Az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét leginkább a támadott bírósági ítéletek indokolásának hiányában, valamint abban látja, hogy az eljáró bíróságok kellő mérlegelés nélkül átvették az alperes érveit.

- [12] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [13] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [14] 3.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panasszal összefüggésben az Alkotmánybíróság a következőket állapítja meg. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak. E rendelkezésnek megfelelően a kérelem többek között akkor határozott, ha tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]; továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés vagy miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pont]. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek az indítvány – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítványozó alkotmányjogi panaszának ezen részében a Ctv. 69. §-a és 70. §-ai alkotmányossági vizsgálatát kérte: megjelölte a támadott rendelkezéseket, valamint hivatkozott az Alaptörvény I. cikkének sérelmére. Az indítványozó azonban a támadott rendelkezések vélt alaptörvény-ellenességére vonatkozóan semmilyen alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem adott elő. E tekintetben tehát az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*)

pontjában felsorolt kritériumoknak nem felel meg, így az Alkotmánybíróság a a Ctv. 69. §-a és 70. §-a állított alaptörvény-ellenességét érdemben nem vizsgálta.

- [15] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasszal összefüggésben a következőket állapította meg. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés *a*) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont]. Az indítvány benyújtását indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*), *e*) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].
- [16] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [17] Az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg: az indítványozó alkotmányjogi panasza indokolásában lényegileg azokat az érveket ismétli meg, melyeket a bírósági eljárás során kérelmeiben előadott, azaz e tekintetben egy újabb fórumot szeretne megnyitni annak érdekében, hogy a bírósági eljárások során megállapított osztalék összege tekintetében előnyösebb helyzetbe kerüljön. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor hangsúlyozza, hogy állandó gyakorlatának megfelelően nem rendelkezik hatáskörrel rendes bíróságok törvényességi vizsgálata körében értékelendő kérdések megválaszolására, hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós

jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.

- [18] Az Alkotmánybíróság a fentiekkel összefüggésben megállapította, hogy az indítványozó valójában csak a bíróság konkrét ügyben történő törvényértelmezését vitatta az osztalék kifizetését illetően. Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott, figyelembe véve az eljáró bíróságok ítéleteiben kifejtett indokolást, hogy az indítványozó panasza a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Az indítványozó tehát a bírói törvényértelmezést anélkül vitatta, hogy értékelhető, alapjogi sérelemre vonatkozó indokolást adott volna elő, s így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában rögzített feltételt.
- [19] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában, valamint az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. február 6.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró